Feladat: Harkályfélék hazánkban

A)

Az alábbiakban a hazánkban előforduló harkályfajokat tekintjük át, mégpedig színezetük alapján csoportosítva. Tanulmányozzátok a csoportosítást, valamint olvassátok el a megadott jellemzőket, és ezek alapján írjátok be a megfelelő **harkályfaj nevét** az üres téglalapokba, valamint alá a hozzá tartozó **kép számát**!

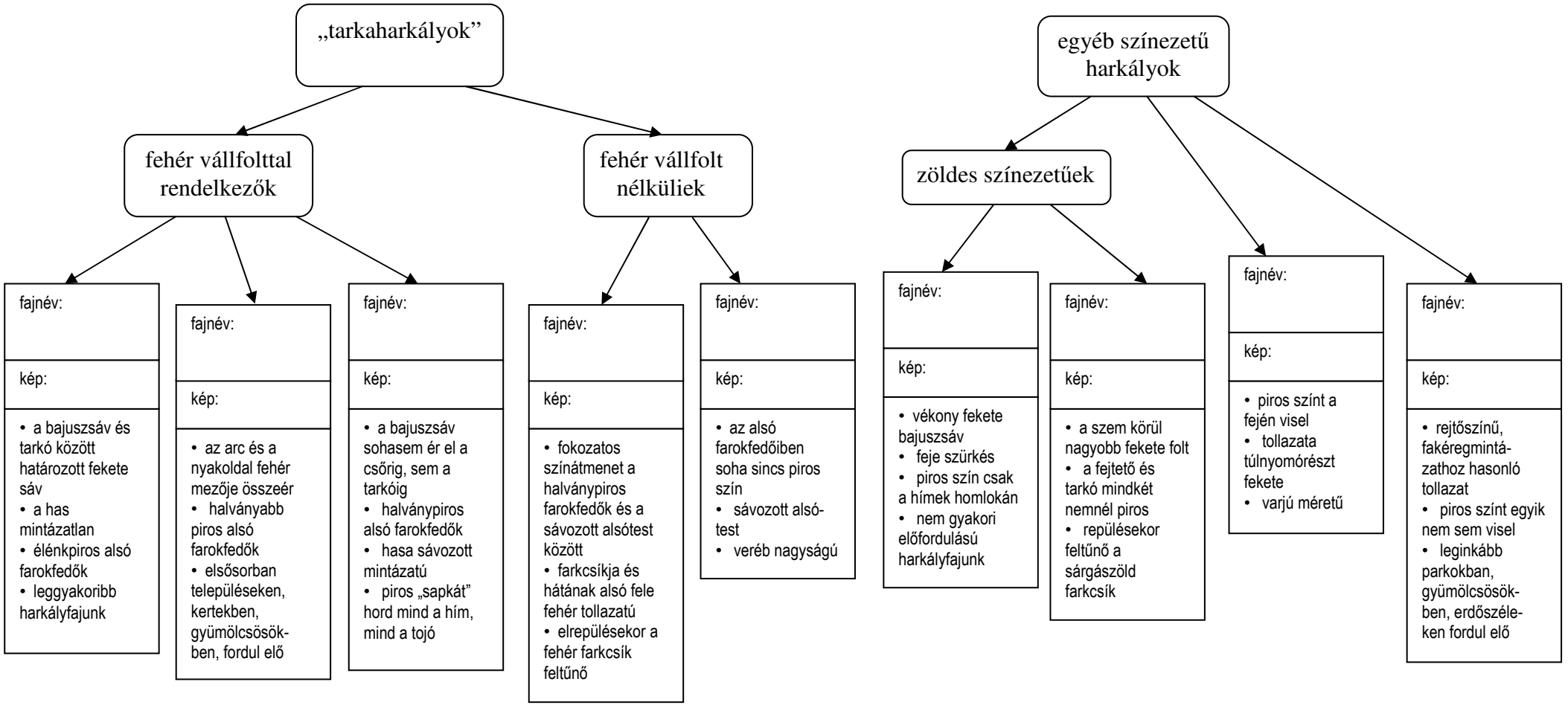

B)

Az alábbiakban néhány egyéb jellegzetességet soroltuk fel egy-egy harkályfajjal kapcsolatban. Írjátok a pontozott vonalra, hogy melyik **harkályfaj**ról van szó!

a) Hazánk legritkábban előforduló harkályfaja:

.....

b) Vonuló faj, csak április és szeptember között tartózkodik hazánkban:

.....

c) A tojó bajuszsávja fekete, a hímé piros, fekete szegéllyel:

.....

d) Hazánk legkisebb termetű harkályfaja:

.....

e) Röpte egyenes, nem hullámzó:

.....

Feladat: Az év madara

Válaszoljátok meg röviden az alábbi kérdéseket az év madarával kapcsolatban!

1. Melyik madárfaj lett az év madara hazánkban 2022-ben?
2. Védett-e Magyarországon e faj?
3. Van-e különbség a kifejlett hím és a tojó külsejében?
4. Települések területén találkozhatunk-e vele?
5. Mit értünk „bújócskázó” viselkedése alatt?
6. Mi jelenti fő táplálékát?
7. Hol szerzi meg táplálékát?
8. Zöld színe mihez járul hozzá?
9. Táplálékát hosszan kiölthető nyelvével szerzi meg. Vajon milyen hosszú ez a nyelv?
10. Készít-e saját odút?
11. Évente általában hányszor költ?
12. Átlagosan hány tojásból áll egy fészekalj? (-tól -ig)
13. A kikelt fiókák etetésében melyik szülő vesz részt?
14. Egy pár a költéshez használja-e ugyanazt az odút következő évben?
15. Télire elvonul-e hazánk területéről?
16. Egy egyed pénzben kifejezett természetvédelmi értéke hány forint?
17. Legfőképpen mivel segíthetjük, hogy állománya ne csökkenjen?

Feladat: Az év hüllője

Válasszátok ki, hogy az alábbi, év hüllőjéről szóló szövegben a számmal jelölt pontozott vonalak helyére melyik az az egy-egy szó, amelyik leginkább odaillik az alul felsoroltak közül! A számokhoz tartozó megoldásokat a lap aljára írjátok le!

Bár a homoki gyík fő elterjedési területe a Balkán, Magyarország területén is él néhány elszigeteltebb állománya. Hazánkban kizárólag az alföldi (1)…… fordul elő e melegkedvelő gyíkfaj, azon belül is az alacsony füvű élőhelyekhez ragaszkodik.
Földrajzi elhelyezkedését tekintve a hazai állomány jelentősebb része (2)…… él, de Debrecen és Nyíregyháza környékén is ismertek populációi.
Kis termetű gyík, kifejlett testhossza csupán (3)…… cm, de farka hossza ennek kétszeresét is elérheti. A (4)…… háta közepén jellegzetes a végigfutó világoszöld sáv, amely a nászidőszakban élénkebb árnyalatú. Emellett sötétebb és világosabb, barnás és krémszínű sávokból és pettyekből áll össze kültakarójuk mintázata. A nőstények mintázata hasonló a hímekéhez, de annál egyszerűbb megjelenésű, és színezetük is láthatóan fakóbb. A fiatal egyedek megjelenésükben hasonlítanak a felnőttekhez, de a (5)…… hiányzik a hátukról.
A nászidőszak érdekessége még az is, hogy ekkor a hímek hasa (6)…… színűre vált, a testoldal alsó részén pedig kék pettyek is megjelennek.
Méret és forma alapján hasonlít hozzá a (7)……, de annak színezete és élőhelye teljesen eltér a homoki gyíkétól. A homoki gyíkhoz valamelyest hasonló színezetű a kifejlett nőstény zöld gyík is, amellyel néha össze is tévesztik a tapasztalatlan szemlélők, azonban az lényegesen (8)……, mint a homoki gyík.
Magyarországon a homoki gyík – mint minden hüllő és kétéltű – (9)…… . Természetvédelmi értéke (10)…… Ft.

a Dél-Dunántúlon	10 000	kisebb	fehér	tölgyesekben	mérgező
2-3	agresszívabb	világoskék	hímek	50 000	a Duna-Tisza	fali
zöld sáv	fenyegetett	10-15	lábatlan	védett	narancssárga
ritkább	homokpusztagyepeken	25 000	sziklakertekben	barna pettyezettség
sötétvörös	6-8	nőstények	az Északi-középhegységben	nagyobb

Feladat: Az év emlőse

A) Igaz vagy hamis az idei év emlősére vonatkozóan? Írjatok nagy „I” vagy nagy „H” betűt az állítások mellé!

1. Az idei év emlőse *pirókegér* néven is ismert.
2. A farka szinte ugyanolyan hosszú, mint a teste.
3. Háta alapszíne világosbarna, hasa fehéres.
4. Háta alapszíne szürke, hasa fekete.

5. Háta alapszíne és hasa egyforma sárgásbarna.
6. Hátán fekete csík húzódik.
7. Szemei körül fehér színű sáv található.
8. Testének súlya akkora, mint egy félig teli gyufásskatulyának.
9. A törpecickány nála kisebb emlős.
10. Úszni is tud.
11. Téli álmot alszik.
12. Európai viszonylatban gyakori elterjedésű faj és állománya stabil.

B) Válasszátok ki, hogy a megadottak közül melyik igaz az év emlősére!

1. Természetvédelmi státusza Magyarországon:

a) védett
b) fokozottan védett
c) még nem védett, de folyamatban van védetté nyilvánítása

2. Pénzben kifejezett természetvédelmi értéke hazánkban:

a) 10 000 Ft
b) 25 000 Ft
c) 50 000 Ft
d) 100 000 Ft

3. Farkát az egyensúlyozáson kívül mire használja még?

a) Önvédelemre, ugyanis azzal, mint egy ostorral erős csapást tud mérni az őt megtámadóra.
b) Kapaszkodásra, ezáltal még a vékonyka gallyakon, kórókon, fűszálakon is úgy mozog, mint egy akrobata.
c) Megmérettetésre a nőstények iránti versengésben, ugyanis párválasztáskor a nőstény számára mindig a hosszabb farkú hím a vonzóbb.
d) Kicsinyei védelmére és segítésére, ugyanis azok az anyjuk farkába kapaszkodva közlekednek mindenhová egészen addig, míg szemük ki nem nyílik.

4. Mivel táplálkozik?

a) kis méretéből és súlyából adódóan a virágok kelyhére is fel tud mászni, így fő táplálékát a virágnektárok jelentik, emellett alkalomadtán néhány hernyót is elfogyaszt
b) kisméretű magvakkal, esetleg bogyókkal, valamint alkalomadtán néhány rovart is elfogyaszt
c) táplálkozása miatt kifejezetten a szántókhoz kötődik, ugyanis elsősorban a gabonafélék gyökérzetét fogyasztja
d) jellemzően hangyafélék tojásait, valamint kisebb rovarok frissen kikelt lárváit fogyasztja

5. Tavasztól őszig mi jelenti búvóhelyét, ahol kölykeit is világra hozza?

a) gömb alakú fészek, melyet száraz fűszálakból saját maga épít a sűrű növényzetben
b) megüresedett ürge- vagy vakondjárat, melyet puha szöszökkel bélel ki
c) ártéri öreg, korhadt fa odúja, melynek bejáratában mohát halmoz fel, hogy ezzel a számára megfelelő méretűre csökkentse a nyílás méretét
d) fák, bokrok alatti árnyékos részen elrejtett vacok, melyet a gyökérzet között alakít ki és puha fűszálakkal, szőrszálakkal bélel ki

6. Természetes ellenségei...

a) ... közé tartoznak a cickányok és a denevérek.
b) ... közé tartoznak a baglyok, a nyuszt és a hermelin.
c) ... közé tartozik a vakond, a kárókatona és a mocsári teknős.
d) ... hazánkban gyakorlatilag nincsenek.

7. A nőstény vemhessége mennyi ideig tart?

a) 21 nap
b) 45 nap
c) 90 nap

8. Egy vemhességből 3-7 utódot hoz világra, évente pedig hazánkban...

a) ...1 almot nevel fel.
b) ...2-3 almot nevel fel.
c) ...6-7 almot nevel fel.
d) ...akár 10 almot is felnevel.

9. Mikor válnak önállóvá az utódok a születésüket követően?

a) 16 nap múlva
b) 4 hét múlva
c) 2 hónap múlva

10. Az alábbiak közül melyik NEM tartozik azon intézkedések közé, melyek fontos szerepet játszanak e faj védelme érdekében?

a) a kistáblás, búvósávokkal tagolt mezőgazdaság erősítése
b) a szegély-élőhelyek megőrzése, fenntartása
c) fából készült odúk kihelyezése
d) az általános rágcsálóirtók használatának visszaszorítása

Feladat: Népdalok

Feladat: Madárdalok

A következőkben madárdalokat fogunk hallani, de vajon melyik madárfajok az előadók?
Segítségképpen kaptok egy színes lapot, amin többek között a megszólaló énekeseink is megtalálhatók.
A feladat az lesz, hogy a számok mellé egyrészt írjátok le a **madárfaj**nak a nevét, amelyet éppen hallunk, mellé pedig írjátok oda a hozzá tartozó **képnek a betű**jelét is!

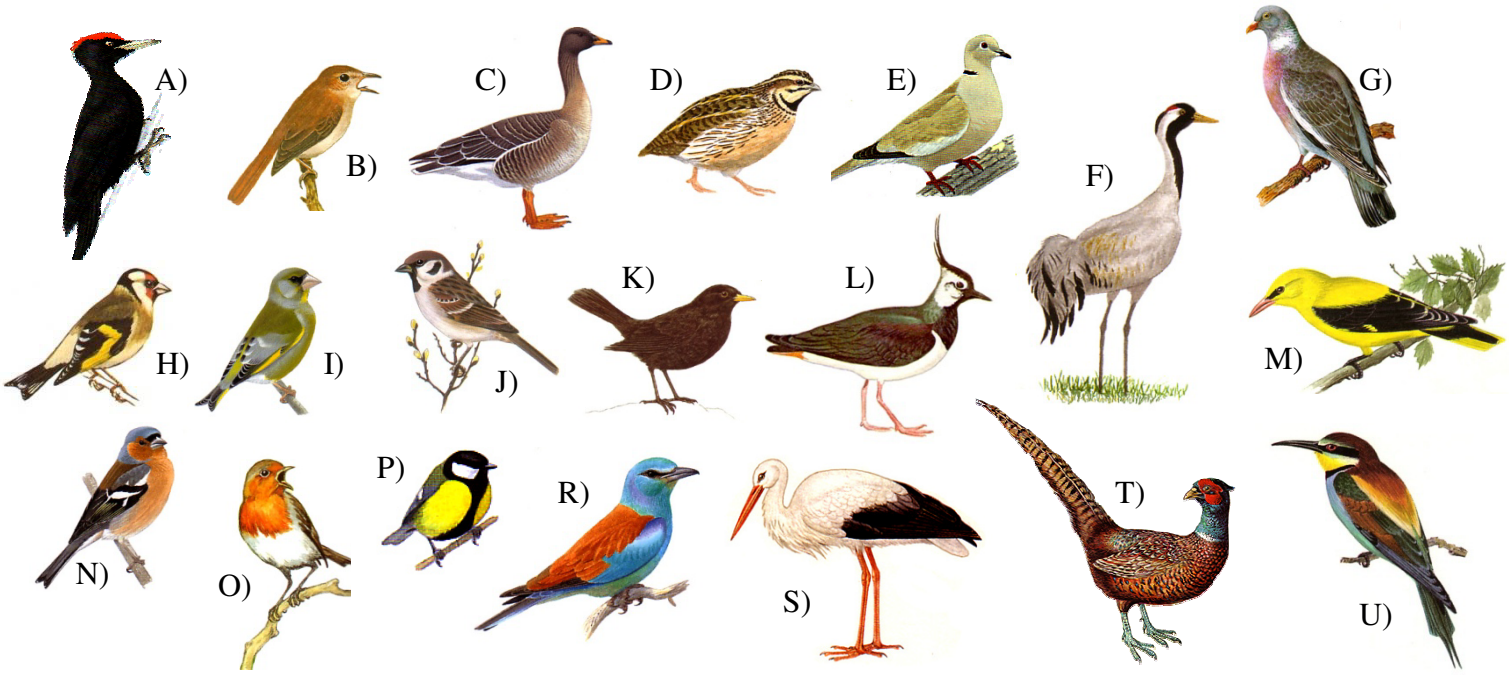

Feladat: Villámkérdések

Most pedig jöjjön egy kis ismétlés!
Válaszoljátok meg röviden az elhangzó villámkérdéseket!

1. Hogyan nevezzük a harkályok lábtípusát?
2. Melyik faj az év fája hazánkban 2022-ben?
3. Vonuló vagy állandó madarunk-e a barázdabillegető?
4. Melyik madárfaj népi elnevezése a mátyásmadár?
5. Melyik faj az év hala idén hazánkban?
6. Mit szállítottak régen a parasztemberek a csobolyóban?
7. Soroljátok fel, milyen típusú levélszéleket ismertek!
8. Melyik évben nyilvánították védetté a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzetet?
9. Mit akasztottak a kútgém hegyére, ha azt akarták jelezni, hogy megérkezett az ócskás?
10. Melyik madárfaj népi elnevezése a vakvarjú?
11. Magyarország a világ országai közül hányadikként csatlakozott a madárgyűrűzéshez?
12. A közmondás szerint ki vagy mi mondja a verébnek, hogy nagyfejű?
13. Hogy nevezzük a nyájat, gulyát, ménest legeltető idősebb pásztor mellett segédkező fiatal legényt?
14. Az országos jelentőségű védett természeti területek között mit takar a TK rövidítés?
15. Milyen színűek a lovakon található úgynevezett „jegyek”?
16. Milyen a levélszéle az idei év fájának?
17. Melyik madárfaj népi elnevezése a rézorrú?
18. A Kesznyéteni Tájvédelmi Körzetet az élő Tiszán, a tiszalúci Holt-Tiszán és Taktán kívül még melyik folyó határolja?
19. Mit szállítottak régen a parasztemberek a szilkében?
20. Vonuló vagy állandó madarunk-e a közép fakopáncs?
21. A farkasalma lepke hernyójának mi a tápnövénye?
22. Hogy nevezzük azt a lovat, amely fehéren született, bőre pigmentanyagtól mentes, hosszú szőre fehér árnyalatú, szeme gyakran pirosas?
23. Ha a lónak van csillagnak nevezett jegye, az pontosan melyik testrészén található?

24. A közmondás szerint mivel nem lehet verebet fogni?
25. Vonuló vagy állandó madarunk-e a molnárfecske?
26. Melyik madárfaj népi elnevezése a kurtakalapács?
27. A Kesznyéteni Tájvédelmi Körzetben a vízfolyások mentén, a holtágak és a csatornák partján melyik visszatelepült emlősfaj jellegzetes rágásnyomaival találkozhatunk?
28. Melyik faj az év rovara 2022-ben hazánkban?
29. Melyik fokozottan védett macskaféle él a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet területén?
30. Milyen madárfaj látható a Tiszatáj Közalapítvány címerében?

Feladat: Lovak színei és jegyei

Színezzétek ki az alábbi lovakat (beleértve a sörényüket és farokszőrüket is!) az ábrák alatt megadott színek és jegyek alapján!

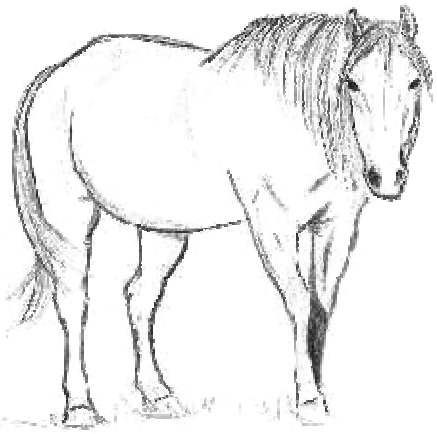

Színe: pej
Jegyek:
- piszra
- hátulsó bal lába csüdben kesely

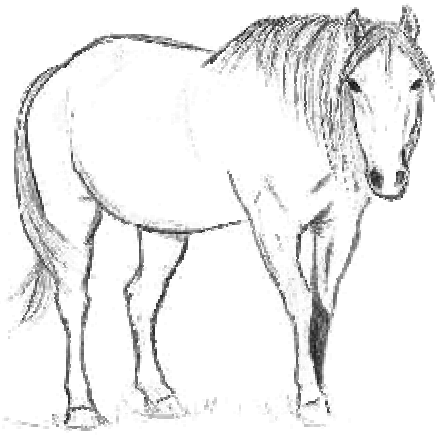

Színe: sárga
Jegyek:
- csillag
- hátulsó bal lába pártaszélben kesely
- hátulsó jobb lába szárkesely

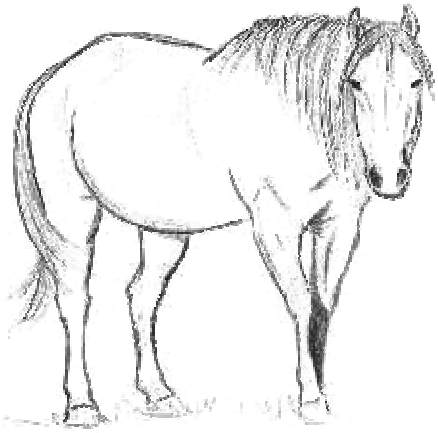

Színe: fekete
Jegyek:
- hóka
- jobb első és jobb hátsó lába harisnyás

Feladat: Növényismeret terepen

Feladat: Védett növények a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzetben

Válasszátok ki a képeken látható védett növények neveit a felsoroltak közül, és írjátok be őket a képek sorszáma mellé!

kolokán | pettyegetett őszirózsa | bogláros szellőrózsa | pompás sisakoskosbor | vízitök | mocsári gólyahír | rucaöröm | tiszaparti margitvirág | sulyom | gyilkos csomorika | agár sisakoskosbor | mocsári nőszirom | fátyolos nőszirom | ujjas keltike | fehér tündérrózsa | kornistárnics | sziki kocsord | nyári tőzike

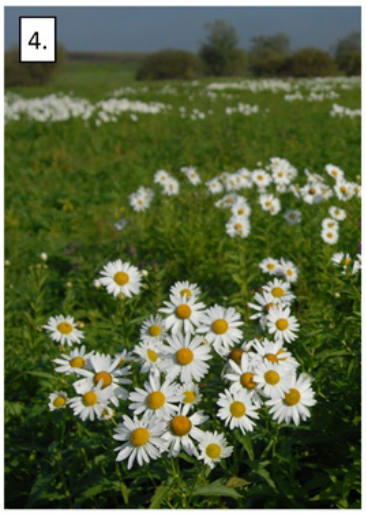

Terepi küldetés: "Morfológiai párvadászat"
melynek pontszáma szintén beszámított a Döntő eredményébe

– Itt a vége :) –